

SZKOLNE PROCEDURY POSTĘPOWANIA wobec uczniów w Szkole Podstawowej nr 81 w Gdańsku im. prof. Michała Siedleckiego

Dokument zawiera procedury postępowania interwencyjnego szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży.

Krzywdzeniem dziecka jest każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony rodzica/opiekuna, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka .

Można wyróżnić cztery wymiary tego zjawiska:

przemoc fizyczna - wszelkiego rodzaju działanie wobec dziecka, które powoduje urazy na jego ciele, np. bicie, szarpanie, popychanie itp.

przemoc emocjonalna -jej celem jest naruszenie godności osobistej, ukierunkowana jest na wyrządzanie szkody psychicznej poprzez wyzywanie, warunkowanie miłości, emocjonalne odrzucenie, zastraszanie, nieszanowanie potrzeb, nadmierne wymagania w stosunku do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka itp.

wykorzystywanie seksualne - obejmuje każde zachowanie osoby, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka, np.: uwodzenie, ekshibicjonizm lub świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych, zmuszanie do oglądania pornografii, dotykание miejsc intymnych dziecka lub zachęcanie dziecka do dotykania sprawcy, a także różne formy stosunku seksualnego

zaniedbanie - brak zaspokojenia podstawowych potrzeb dziecka, zarówno fizycznych (np. właściwe odżywianie, ubranie, ochrona zdrowia, edukacja), jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, doświadczenie miłości, troski itp.).

Sprawcami przemocy domowej wobec dzieci bywają najczęściej rodzice lub opiekunowie, ale również i inni członkowie rodziny, np.: dziadkowie lub starsze rodzeństwo. Dzieci są również pośrednimi ofiarami przemocy domowej, będąc świadkami stosowania przemocy wobec innych członków rodziny.

Krzywdzenie dzieci to także beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także każdy rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój¹.

I. CELE INTERWENCJI PROFILAKTYCZNEJ

1. Udzielenie **wsparcia i pomocy** uczniowi i jego rodzicom.
2. **Zapobieganie** problemom związanym z zagrożeniem uzależnieniami i innymi zachowaniami ryzykownymi,

poprzez:

- a) dostarczanie informacji,
- b) zaproponowanie współpracy,
- c) konsekwentne stosowanie procedury interwencji.

II. POSTĘPOWANIE INTERWENCYJNE W SZKOLE

1. Profilaktyka i wychowanie

Sytuacja problemowa:

- 1.1. rodzice odmawiają współpracy ze szkołą.**
- 1.2. dziecko ofiarą lub uczestnikiem przemocy domowej, w tym zaniedbywane (głodne, brudne, nieadekwatnie ubrane, bez przyborów szkolnych, pozbawione opieki, nie leczone).**
- 1.3. nieuregulowana sytuacja prawna dziecka.**
- 1.4. rodzice dziecka uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych.**
- 1.5. rodzina niewydolna wychowawczo, przejawiająca zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych.**
- 1.6. dziecko odmawia powrotu do domu.**

- 1.7. pijani rodzice lub opiekunowie w szkole lub brak kontaktu z nimi po zajęciach.**

Procedura dla pkt. 1.1 -1.7

Poinformowanie wychowawcy, pedagoga lub psychologa szkolnego, dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu.

Osoba poinformowana sporządza notatkę i przeprowadza rozmowę z dzieckiem.

Pamiętać należy o obowiązującym nauczyciela poszanowaniu prywatności dziecka oraz traktowaniu każdego przypadku w sposób indywidualny.

W przypadku jeśli jest zagrożone życie dziecka pedagog/wychowawca powiadamia pogotowie ratunkowe oraz policję. Postępujemy zgodnie z zaleceniem służb i rozpoczynamy procedurę zakładania Niebieskiej Karty.

Przewodniczący Zespołu Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej zwołuje posiedzenie, podczas którego podejmuje decyzję o dalszej (określony zostaje czas) obserwacji dziecka lub/i zaproszeniu rodziców na rozmowę. Powiadamia dyrektora szkoły.

Rodzice zostają zaproszeni na rozmowę do dyrektora szkoły lub pedagoga/psychologa szkolnego w formie pisemnej lub telefonicznie.

W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inną osobę niż rodzice na rozmowę zostają zaproszeni obydwój rodzice dziecka, w przypadku podejrzenia krzywdzenia przez jednego z rodziców - na spotkanie zostaje zaproszony drugi rodzic.

Dyrektor powiadamia pisemnie sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną oraz przekazuje powyższe informacje do właściwego ośrodka pomocy społecznej.

Działania do podjęcia w dalszej kolejności:

Współpraca z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej) oraz rodzicami.

Sytuacja problemowa:

- 1.8. brak informacji lub niejasna sytuacja formalno-prawna dziecka (rodzice przebywają za granicą),**
- 1.9. zagrożenie udziałem w grupach destruktywnych (sekty, gangi, pseudokibice, subkultury).**

Procedura dla pkt. 1.8 -1.9

Poinformować Zespół Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, dzielnicowego, kuratora sądowego,

jeżeli rodzina objęta jest nadzorem.

Współpracować z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej) oraz rodziną.

Działania do podjęcia w dalszej kolejności:

Dyrektor powiadamia sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

Sytuacja problemowa:

1.10. groźby, sygnały i zachowania samobójcze.

Procedura dla pkt. 1.10

Poinformować wychowawcę, pedagoga lub psychologa szkolnego, dyrektora szkoły, Wezwać rodziców oraz poinformować ich o konieczności zapewnienia dziecku stałej opieki, sporządzić notatkę służbową.

W przypadku jeśli jest zagrożone życie dziecka pedagog/wychowawca powiadamia pogotowie ratunkowe.

W przypadku odmowy współpracy przez rodziców, dyrektor wzywa policję.

Jeżeli dziecko nie jest obecne w szkole, dyrektor powiadamia policję oraz w oczekiwaniu na funkcjonariuszy rozpytuje osoby mogące mieć wiedzę co do okoliczności sprawy.

Poinformować Zespół Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, dzielnicowego, kuratora sądowego, jeżeli rodzina objęta jest nadzorem.

Współpracować z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej) oraz rodziną.

Sytuacja problemowa:

1.11. niebezpieczne przedmioty (np. ostre, przypominające broń palną, kije bejsbolowe itp.) na terenie szkoły,

1.12. niebezpieczne substancje chemiczne mogące powodować podrażnienia skóry lub dróg oddechowych (rozpylacze gazu, rozpuszczalniki, substancje żrące itp.) na terenie szkoły.

Procedura dla pkt. 1.11 -1.12

Poinformować wychowawcę, pedagoga lub psychologa szkolnego, dyrektora szkoły. Jeżeli substancja lub niebezpieczny przedmiot stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia należy dążyć do ich odebrania, z zachowaniem bezpieczeństwa własnego i osób trzecich.

W przypadku braku wiedzy na temat właściwości chemicznych substancji dążyć do jej izolacji (ograniczyć kontakt do minimum), wezwać straż pożarną lub policję.

- Jeżeli odebranie wymaga przeszukania, odizolować dziecko, sprawować nad nim pieczę.
- Jeżeli dziecko odmawia wydania niebezpiecznego przedmiotu lub substancji, wezwać policję.
- Jeżeli przedmiot lub substancja może spowodować powszechne zagrożenie, ewakuować szkołę wg przyjętych procedur.
- Jeżeli ujawniony przedmiot może być materiałem lub urządzeniem wybuchowym, bezzwłocznie wezwać policję, wyizolować miejsce ujawnienia przedmiotu oraz ewakuować szkołę (nie wolno zbliżać się, ani dotykać przedmiotu).

Powiadomić rodziców sprawców i ofiar (do czasu przyjazdu rodziców lub policji, pieczę nad dzieckiem sprawuje wyznaczony przez dyrektora nauczyciel, po przybyciu policji dostosować się do poleceń funkcjonariuszy).

W uzasadnionych przypadkach poza policją wezwać pogotowie ratunkowe lub inne służby specjalistyczne (pogotowie gazowe, energetyczne, wodociągowe, straż pożarną).

2. Demoralizacja

Sytuacja problemowa:

- 2.1. wagarowanie, nierealizowanie obowiązku szkolnego i nauki,
- 2.2. posiadanie przez małoletniego alkoholu,
- 2.3. palenie papierosów,
- 2.4. rażące łamanie norm społecznych, (np. używanie słów wulgarnych, obsceniczne gesty),

- 2.5. udział w grupach destruktywnych (np. grupy przestępcze, subkultury), **Procedura**

dla pkt. 2.1 - 2.5

Poinformować Zespół Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, dzielnicowego, kuratora sądowego, jeżeli rodzina objęta jest nadzorem.

Współpracować z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej) oraz rodziną.

W przypadku posiadania przez małoletniego alkoholu zażądać wydania substancji i zabezpieczyć przed dostępem innych osób, a rodzice (opiekunowie) mają obowiązek odebrania dziecka ze szkoły.

Jeżeli uczeń odmawia wydania, dyrektor zawiadamia policję.

Pedagog wraz z nauczycielem przeprowadza rozmowę z dzieckiem i rodzicami, udokumentować rozmowę, w tym ewentualnie spisać kontrakt. Pedagog monitoruje sprawę.

Działania do podjęcia w dalszej kolejności:

W przypadku długotrwałych wagarów, dyrektor wdraża postępowanie egzekucyjne po pisemnym upomnieniu rodziców wysłanym za potwierdzeniem odbioru.

W przypadku braku współpracy ze strony rodziców lub braku efektów prowadzonych działań, dyrektor pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję i organ prowadzący.

Sytuacja problemowa:

- 2.6. uczeń w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub środków psychotropowych w tym narkotyków.

Procedura dla pkt. 2.6

W razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy (w miarę możliwości zapewnić osobie udzielającej pomocy wsparcie w celu odizolowania oraz zapewnienia bezpieczeństwa). Powiadomić wychowawcę, pedagoga lub psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.

W miarę możliwości ustalić jaką substancję dziecko zażyło, w jakiej ilości, kiedy, z kim, gdzie i który raz się to zdarzyło oraz jakie jest jej źródło pochodzenia (ewentualne pozostałości substancji zabezpieczyć zgodnie z procedurą jak w przypadku posiadania alkoholu albo środków psychotropowych).

W razie konieczności wezwać pogotowie ratunkowe, powiadomić rodziców, a dyrektor powiadamia policję.

Działania do podjęcia w dalszej kolejności:

Współpracować z policją, która podejmie dalsze czynności i ewentualnie skieruje materiały do sądu rodzinnego.

Pedagog przeprowadzić rozmowę z dzieckiem i rodzicami, udokumentować rozmowę, w tym

ewentualnie spisać kontrakt (nie prowadzimy rozmowy z uczniem ani rodzicami, którzy są pod wpływem alkoholu lub innej substancji psychoaktywnej).

Poinformować Zespół Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, dzielnicowego, kuratora sądowego, jeżeli rodzina objęta jest nadzorem.

Współpracować z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej) oraz rodziną.

3. Przystępczość

Sytuacja problemowa:

- 3.1. bójka kilku osób, pobicie, uderzenie, naruszenie nietykalności cielesnej, przemoc fizyczna,
- 3.2. kradzież (w tym włamanie oraz kradzież z udziałem przemocy lub groźbą przemocy),
- 3.3. znęcanie psychiczne, zastraszanie, zmuszanie do określonego negatywnego zachowania, groźby, w tym ubliżanie nauczycielowi lub innym osobom (w tym przy wykorzystaniu Internetu lub innych mediów),
- 3.4. zniszczenie mienia, wandalizm,
- 3.5. posiadanie, udzielanie, propagowanie i rozprowadzanie środków psychotropowych (narkotyków),
- 3.6. fałszowanie dokumentów, w tym dokumentów szkolnych (np. dziennika, legitymacji szkolnej, zaświadczenia lekarskiego, fałszowanie oświadczeń, usprawiedliwień od rodziców, podpisów w dzienniczku itp.).

Procedura dla pkt. 3.1 - 3.6

Zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom zdarzenia poprzez odizolowanie (przerwać akt agresji, w miarę możliwości ująć sprawców), zabezpieczyć miejsce zdarzenia i ewentualnie przedmioty związane ze zdarzeniem, ograniczyć do minimum kontakt osób postronnych ze śladami zdarzenia.

W razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy oraz powiadomić wychowawcę, pedagoga lub psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.

W uzasadnionych przypadkach wezwać pogotowie ratunkowe lub inne służby specjalistyczne.

Powiadomić rodziców sprawców i ofiar (do czasu przyjazdu rodziców pieczę nad dzieckiem sprawuje nauczyciel/pedagog).

Dyrektor powiadamia policję.

W przypadku kradzieży podjąć próbę odzyskania utraconego mienia, jeżeli uczeń odmawia dyrektor wzywa policję.

Przygotować na przyjazd policji następujące informacje: o zdarzeniu, dane osobowe sprawców i ofiar oraz listę świadków (rozpytanie przez policję sprawców i ofiar jest możliwe bez uczestnictwa ich rodziców i pracowników szkoły, policja ma prawo zatrzymać i zabrać sprawców).

Sytuacja problemowa:

- 3.7. przystępczość seksualna (w tym gwałt, zmuszanie do innych czynności seksualnych, np. molestowanie),
- 3.8. zamieszczanie i rozpowszechnianie treści pornograficznych (w tym poprzez Internet, telefon komórkowy lub inne media).

Procedura dla pkt. 3.7 - 3.8

Potrzeba zablokowania szkodliwych treści (jak najszybciej)

Zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom poprzez odizolowanie (w miarę możliwości ująć sprawców).

W razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie ratunkowe, oraz oddzielić poszczególnych sprawców od siebie i od ofiar, zachować dyskrecję, zabezpieczyć miejsce zdarzenia i ewentualne przedmioty związane ze zdarzeniem, ograniczyć do minimum kontakt osób postronnych ze śladami zdarzenia.

Poinformować wychowawcę, pedagoga lub psychologa szkolnego, dyrektora szkoły. Powiadomić rodziców sprawców i ofiar (do czasu przyjazdu rodziców lub policji, pieczę nad dzieckiem sprawuje wyznaczony przez dyrektora nauczyciel, po przybyciu policji dostosować się do poleceń funkcjonariuszy).

Pedagog lub nauczyciel udziela wsparcia emocjonalnego.

Wychowawca klasy powinien poinformować o zdarzeniu dyrektora szkoły oraz porozumieć się z rodzicami dziecka i poinformować ich, do kogo mogą zwrócić się o pomoc:

- w przypadku stron pornograficznych, lub innych nielegalnych treści, takich jak rasizm, ksenofobia należy zgłosić je poprzez stronę www.dyzurnet.pl,
- telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111 lub dla nauczycieli oraz rodziców infolinia 800 100 100.

Gdy sprawca jest nieznany:

Przerwanie cyberprzemocy (np. zawiadomienie administratora serwisu) powiadomienie policji

Gdy sprawca jest uczeń szkoły:

Powiadomienie przez wychowawcę rodziców lub opiekuna prawnego sprawcy oraz zobowiązanie ucznia do zaprzestania takiego postępowania.

Zastosowanie konsekwencji regulaminowych wynikających ze Statutu Szkoły np. powiadomienie policji w przypadku, gdy doszło do przemocy na terenie szkoły.

Poinformować Zespół Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, dzielnicowego, kuratora sądowego, jeżeli rodzina objęta jest nadzorem.

Współpracować z organizacjami specjalistycznymi (poradnie, ośrodki wsparcia i interwencji kryzysowej) oraz rodziną.

Monitorowanie sprawy (rozmowy wychowawczo-wspierające z uczniem z częstotliwością wynikającą z indywidualnej postawy dziecka, zgodnie z ustaleniami).

Jeżeli cyberprzemoc miała miejsce na terenie szkoły dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomić o zdarzeniu Wydział ds. Nietletnich i Patologii Komendy Rejonowej Policji. Działania szkoły zarówno w stosunku do ofiary i sprawcy przemocy toczą się, w miarę możliwości, jednocześnie.

PODSTAWA PRAWNA:

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982r. Nr 35 poz.228 z późniejszymi zmianami./

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
3. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

5. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.